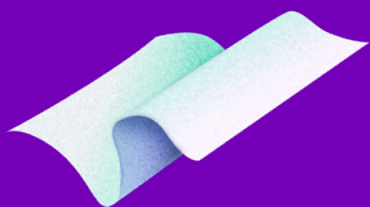

Illustratörcentrum

Verksamhets berättelse 2025

Innehåll

2	Inledning
4	Medlemsbas och yrkeskår
6	Verksamhet 2025
20	Organisation
22	Årsredovisning
23	Förvaltningsberättelse
24	Flerårsöversikt
25	Resultaträkning
26	Balansräkning
27	Noter
28	Underskrifter

Illustrationer: Rickard Grönkvist

Illustratörcentrum

c/o Transit
Box 3601
126 27 Stockholm

info@illustratorcentrum.se
illustratorcentrum.se

facebook.com/illustratorcentrum
instagram.com/illustratorcentrum

Inledning

Illustratörcentrum är sedan 1975 den nationella arbetsmarknadsinfrastrukturen inom konstfältet illustration och grafisk form. Organisationen samlar och förmedlar professionella bild- och formskapare i hela Sverige och utgör den sammanhållna bryggan mellan kvalificerade kulturskapare och de beställare som efterfrågar deras kompetens – inom offentlig sektor, kultur, utbildning och näringsliv.

Verksamhetsåret 2025 är ett jubileumsår: Illustratörcentrum fyller 50 år. Under fem decennier har organisationen byggt upp, förvaltat och kontinuerligt utvecklat en funktion som saknar motsvarighet inom konstfältet – en aktiv, operativ arbetsmarknadsstruktur för ett uppdragsbaserat och i hög grad underinstitutionaliserat bild- och formområde. Detta jubileum är inte bara en markering av en historisk milstolpe, utan ett bevis på att strukturen är beprövad, nödvändig och långsiktigt hållbar.

Illustratörcentrum verkar i ett konstområde där de institutionella plattformar, produktionsled och ersättningssystem som finns inom andra delar av kulturlivet i stor utsträckning saknas. Uppdrag och inkomster uppstår inte av sig själva – de måste aktivt initieras, kvalificeras

och förmedlas. Det är denna funktion som Illustratörcentrum fyller, och det är en funktion som inte kan ersättas av marknaden ensam.

Verksamheten har genomförts i en tid där flera parallella krafter på en gång förändrar branschen: generativ AI förändrar förutsättningarna för bildproduktion, kultursektorns budgetar är pressade och beställarnas behov av vägledning kring upphovsrätt och professionella leverantörer ökar. Mot denna bakgrund har Illustratörcentrum under året levererat ett brett och sammanhängande program av insatser – från förmedling och beställarkontakter till kompetensutveckling, internationellt påverkansarbete och jubileumssatsningar – med fortsatt hög effekt i relation till tillgängliga resurser.

Denna verksamhetsberättelse redovisar genomförda insatser under 2025 och analyserar deras arbetsmarknadseffekt. Den lyfter också fram de strukturella utmaningar och kapacitetsgränser som gör behovet av långsiktig och förstärkt finansiering tydligt – och visar hur IC:s verksamhet redan idag levererar på den agenda som regeringen nu formaliserar för de kulturella och kreativa branscherna.

”Under fem decennier har Illustratörcentrum följt och format en arbetsmarknad i ständig förändring: från analoga processer till digitalisering och nu generativ AI. Vår roll har varit densamma: att skapa hållbara möjligheter för yrkesverksamma illustratörer och formgivare att arbeta, utvecklas och nå ut med sin konst. I en tid av stora skiften ser vi en fortsatt stark efterfrågan på professionellt, mänskligt skapande – och vi är här för att säkerställa att Sveriges samtida bild- och formtalanger kan möta den.”

Valeria Hedman
verksamhetsledare

Medlemsbas och yrkeskår

En nationell kompetensresurs

Illustratörcentrum samlar omkring 1 100 fria yrkesverksamma bild- och formskapare i hela Sverige. Tillsammans representerar de över 120 yrkestitlar – ett spann som sträcker sig från barnboksillustratör, muralmålare och skämttecknare till vetenskapsillustratör, naturmålare och läromedelstecknare; från storyboardtecknare och animatör till Lettering Artist, typsnittsformgivare, bildpedagog och utställningsproducent.

Denna bredd speglar en arbetsmarknad i förändring, där efterfrågan på konstnärlig visuell kompetens växer inom allt fler sektorer. Illustratörcentrums medlemsbas utgör därmed en samlad kompetensresurs som möjliggör matchning mellan rätt uppdragsgivare och rätt kompetens, oavsett uppdragets art eller komplexitet. Att matcha rätt kompetens mot rätt uppdrag kräver aktiv kunskap om vad varje titel innebär, vilka sektorer som efterfrågar den och under vilka villkor uppdraget bör utformas. Det är en curatorisk och arbetsmarknadsspecifik funktion som inte kan ersättas av en sökbar lista.

Medlemsbasen har en tydlig nationell spridning, med närvaro i storstadsregioner såväl som i övriga delar av landet. Detta möjliggör att uppdrag kan matchas och genomföras regionalt, och bidrar till att professionell bildkompetens är tillgänglig även utanför storstäderna.

En arbetsmarknad under förändring

Vår medlemsbas representerar en etablerad och kvalificerad yrkeskår med stark efterfrågan på sina tjänster inom förlag, offentlig sektor, näringsliv och kulturliv. Det är en hantverksskicklig yrkeskår som driver egna företag, fakturerar professionella uppdrag och bidrar till samhällets bildvärld på bred front.

Bilden är dock inte enhetlig. IC:s senaste medlemsenkät visar en tydlig polarisering bland de svarande: en grupp yrkesverksamma har många och välbetalda uppdrag och verkar under goda villkor, medan en annan och växande grupp befinner sig i en mer utsatt situation med få eller lågbetalda uppdrag. Andelen av de svarande som helt saknade uppdrag under året har dubblerats jämfört med föregående år. Det bör dock noteras att de som är mest framgångsrika sällan hinner besvara enkäter, vilket innebär att de faktiska villkoren för fältets starkaste utövare troligen är ännu bättre än vad enkätdata visar.

Medianinkomsten från den kreativa verksamheten på knappt 200 000 kronor bland de svarande speglar denna polarisering snarare än fältets faktiska potential. Det som enkäten synliggör är inte ett yrkesfält i allmänt förfall, utan ett strukturellt problem: när inträdet i yrket är sårbart, när offentliga beställare drar ner och när AI pressar priserna på en del av marknaden, är det de som ännu inte etablerat sig fullt ut som drabbas hårdast.

”Ökade krav på lönsamhet och begränsade ekonomiska resurser medför att många väljer billigare alternativ än att anlita en illustratör.”
— Medlem, 2025

Ökad konkurrens, inklusive från AI-genererat bildmaterial, pressar ersättningsnivåerna och skapar osäkerhet om framtida uppdragsvolymer. År 2023 handlade oron om en möjlig framtid, år 2024 är påverkan konkret: beställare levererar AI-genererade skisser att ”färdigställa”, uppdragsvolymer minskar och prispressen ökar. Minskade budgetar inom kultursektorn och offentlig sektor förstärker bilden: ned-

dragningar i natur- och miljöanslag har minskat beställningar från länsstyrelser och naturvårdsmyndigheter, vilket direkt drabbat utövare inom naturmåleri och informationsillustration. Färre utställningar innebär minskat behov av visuellt material och utställningsproduktion. Förlagen pressar ersättningarna och vill i ökande grad friköpa rättigheter till lägre kostnader. Mönstret är tydligt: det är inte konstnärernas relevans som minskar utan det är de offentliga beställarnas resurser.

Trots detta syns en motrörelse: beställare i offentlig sektor och kunskapsintensiva verksamheter efterfrågar i allt högre grad professionell, upphovsrättsligt säker och konstnärligt genomförd bildproduktion. Det handgjorda och berättande uttrycket stärker sitt värde som motpol till det AI-genererade. Enkäten visar också att medlemmarnas inkomster kommer från allt fler källor, fler har under 2024 arbetat med pedagogiska uppdrag, undervisning och stipendiefinansierade projekt, och andelen som fick inkomster från Skapande Skola och liknande kulturpedagogisk verksamhet nästan dubblerades jämfört med föregående år. Det speglar inte ett beroende av stöd, utan en yrkeskår som aktivt breddar sitt yrkesutövande och möter ny publik i sammanhang – skolor, bibliotek, kulturinstitutioner – som offentliga aktörer prioriterar. Att kulturpolitiska satsningar på barn och ungas tillgång till konst och kultur faktiskt når fram till yrkesverksamma konstnärer är precis vad sådana insatser är avsedda att åstadkomma.

Sårbar etablering

En av de tydligaste tendenserna under 2025 är att ingången till yrket är särskilt sårbar. Bland

yngre yrkesverksamma och de som befinner sig i etableringsfasen är det svårt att bygga en långsiktigt hållbar försörjning. I flera fall har detta lett till att personer lämnat branschen – en kompetensförlust som inte bara drabbar individen, utan också krymper den nationella yrkeskårens framtida bärkraft.

Att medlemsantalet under 2025 minskat med cirka fem procent ska förstås i detta ljus: det är en marknadsdriven rörelse, inte ett symptom på försvagat intresse för organisationen. Tvärtom ökade antalet medlemsansökningar under 2025 med 26 procent – ett tydligt tecken på att behovet av organisationens stöd och infrastruktur är stort och växande.

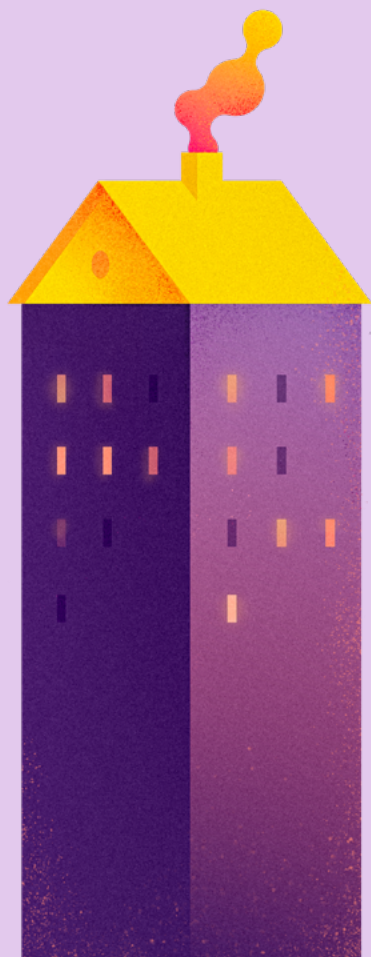
Bakom dessa siffror döljer sig dock en strukturell problematik. Ökningen i ansökningar speglar flera parallella rörelser: utövare i etableringsfasen som söker stöd, autodidakter som saknat tydliga ingångar, och yrkesverksamma som under pandemin och lågkonjunkturen tvingades ta arbete utanför sin konstnärliga praktik och som nu söker sin väg tillbaka. En grupp riskerar att hamna i ett strukturellt moment 22: de som väntat för länge med att ansöka om medlemskap efter avslutad yrkesutbildning – ofta för att de inte fått återkommande betalda uppdrag att redovisa – riskerar att inte uppfylla professionalitetskraven när de väl söker.

Detta hänger delvis samman med en kapacitetsbegränsning i IC:s räckvidd: organisationen har inte haft resurser att systematiskt och årligen uppsöka samtliga kvalificerande yrkesutbildningar. Det innebär att nyexaminerade yrkesutövare inte alltid når i rätt tid – en lucka som förstärker det strukturella bortfallet av ny kompetens från fältet.

Verksamhet 2025

– strategiska kluster

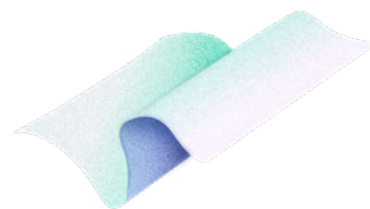
Illustratörcentrums verksamhet under 2025 är organiserad kring fem sammanlänkade funktioner, var och en med direkt koppling till arbetsmarknadseffekt.

Kluster 1:

Förmedling och matchning

– kärnuppdraget

FÖRMEDLINGSVERKSAMHETEN UTGÖR VÅR primära arbetsmarknadsfunktion och den mest direkta länken mellan yrkesverksamma och arbetsmarknad. Under 2025 möjliggjordes cirka **6 600 matchningar** mellan beställare och professionella bild- och formskapare – kontakter som uppskattas motsvara ett värde om drygt **3,3 miljoner kronor**. Därutöver genomfördes **76 direktförmedlingar** med ett genomsnittsvärde på 26 463 kronor – sammanlagt ett direktvärde om drygt **2 miljoner kronor**. Sammantaget genererade förmedlingsverksamheten ett uppskattat värde om över **5 miljoner kronor** under 2025. Söktjänsten nådde **56 000 aktiva användare** under året, och den tryckta katalogen Swedish Illustrators & Graphic Designers distribuerades till **2 000 utvalda beställare** – var och en en potentiell ny matchning.

Matchningarna sker via webbplatsens sökfunktion – det dominerande förmedlingsverktyget – via direktkontakt per e-post och telefon, samt via sociala medier. Rådgivning

till beställare ingår som en integrerad del av förmedlingsarbetet, inklusive vägledning kring upphovsrätt, arvoden och risker förknippade med AI-genererat material. Andelen offentliga uppdragsgivare inom direktförmedlingen har ökat markant under 2025, vilket bekräftar en växande efterfrågan på kvalificerad och upphovsrättsligt säker bildkompetens inom denna sektor.

Under perioden 2023–2025 har **70 procent** av de medlemmar som har en aktiverad portfolio matchats mot beställare – en siffra som stigit till 75 procent per mars 2026, tack vare ett systematiskt arbete med digitala verktyg, rutiner och uppföljning. Att tre av fyra beställare uppger – enligt vår enkät – ett oförändrat eller ökat behov av professionell bild- och formkompetens bekräftar att IC:s förmedlingsfunktion möter ett reellt och bestående behov. Med ökad kapacitet i förmedling och beställarupp-sök skulle antalet realiserade matchningar och uppdrag kunna öka väsentligt.

Kluster 2: Beställarkommunikation och marknadsutveckling

EN FUNGERANDE ARBETSMARKNAD förutsätter informerade köpare, och Illustratörcentrum har under 2025 vidareutvecklat sitt systematiska kommunikationsarbete gentemot beställare på flera fronter.

Pixel & Penna, det riktade beställarnyhetsbrevet som lanserades 2024, har under 2025 etablerats som ett redaktionellt verktyg med ett växande antal prenumeranter, genomgående hög öppningsgrad, mycket låg avregistrering och hög leveranssäkerhet över sju utskick. Teman har varierat från varumärkesillustration och medicinsk illustration till frimärkesillustration. Under 2025 lanserades också särskilt **beställarstödsmaterial för bokillustrationer** och **beställarstödsmaterial kring riskerna med AI-genererat bildmaterial** – konkret vägledning till uppdragsgivare om rättighetsfrågor och kvalitetsaspekter.

Vid **Publikom** – en av de viktigaste mötes-

platserna för kommunikatörer inom offentlig sektor – deltog Illustratörcentrum med närvaro, distribution av kataloger och aktivt samtal kring upphovsrätt, bildkvalitet och professionellt beställarskap. Vid **Bokmässan i Göteborg** genomfördes *Illustrators Wall* för andra året i rad – en storskalig plattform där över 110 illustratörer presenterades för förlag, redaktörer och branschaktörer, genomförd i samverkan med Seriefrämjandet och Bokmässan. Att initiativet nu genomförs för andra gången bekräftar dess värde och visar på en växande struktur för synlighet och branschkontakt.

Beställarkommunikation är en direkt investering i arbetsmarknadens storlek. Utan informerade beställare minskar uppdragsvolymerna. Med fler resurser skulle kommunikationsarbetet kunna breddas till fler beställarenor och en mer systematisk närvaro mot fler regionala och nationella beställargrupper.

Kluster 3: Synlighet och plattformsbyggande

DEN TRYCKTA KATALOGEN *Swedish Illustrators & Graphic Designers* – ett av Illustratörcentrums mest centrala och långlivade verktyg – gavs ut under 2025 som en del av 50-årsjubileet och distribuerades riktat till 2 000 beställare via upparbetade kontaktlistor och events. Jubileumsutgåvans omslag är signerat av illustratören, formgivaren och animatören Hanna Fideli Nordqvist – en IC-medlem med examen från Konstfack – vars vilda och festliga bildvärld gestaltar en parad av myllrande väsen och karaktärer. Det är en bild som på sitt eget konstnärliga vis säger något sant om fältet: mångfalden, livskraften och det omöjliga att reducera till en enda stil eller titel.

Katalogen är därmed inte bara ett förmedlingsverktyg – den är i sig ett uttryck för vad IC företräder. I samband med kataloganseringen genomfördes ett **Art Swap**-event samt en

riktad katalogrelease mot uppdragsgivare och samarbetspartners i Göteborg under december. Parallellt genomfördes även **Julklapps-guiden 2025** – för andra året i rad en riktad kampanj där medlemmarnas egna produkter synliggjordes för beställare och allmänhet inför julhandeln.

50-årsjubileet firades i samband med Illustrationsfestivalen *Bildvärld/Gränsländ* i Malmö, där medlemmar, samarbetspartners och branschaktörer samlades. Jubileet nyttjades som en plattform för att synliggöra yrkesfältets bredd, historia och framtid. I ett fragmenterat medielandskap är kuraterade och redaktionellt drivna plattformar av särskilt värde: katalogen och de tillhörande evenen stärker yrkeskårens kollektiva varumärke och skapar konkreta kontaktytor mot beställare som digitala söktjänster inte fullt ut kan ersätta.

"Jag tror att uppväxten i en liten by, matad med folksånger och omgiven av mörka skogar och djupa tjärnar har gjort att jag tycker om när mina illustrationer känns vilda och lite farliga."

— Hanna Fideli Nordqvist

Foto: GBGT Box/Åtta45. Illustration uppslag: Amanda Berglund

Kluster 4:

Kompetensutveckling och etableringsstöd

ILLUSTRATÖRCENTRUM HAR UNDER 2025 genomfört ett flertal kompetensutvecklande insatser med direkt relevans för arbetsmarknaden, riktade till yrkesverksamma i alla karriärskeden.

Samtalsserien **Illustrationsbranschen i praktiken** genomfördes digitalt med fokus på yrkesroll, affärskompetens och branschkunskap, med gäster som en privat illustrationsagent, en väletablerad internationellt verksam illustratör och en utövare med diversifierad försörjningsmodell. Serien samlade 40–65 deltagare per tillfälle och fortsätter under 2026.

I samband med Illustrationsfestivalen *Bildvärld/Gränsländ* i Malmö genomförde Illustratörcentrum **portfoliervisningar** där både nyexaminerade och mitt-i-karriären-utövare fick individuell feedback av etablerade kollegor. För de nyexaminerade innebar det direkt stöd i etableringsfasen – ett skede som är särskilt sårbart. För de mer erfarna fungerade mötena som ett professionellt bollplank för konstnärlig och strategisk riktning.

En **workshop** med illustratören Klara Wiksten, i samarbete med Göteborgs Bildverkstad och Svenska Tecknare, samlade 8 deltagare på plats och 78 digitalt. **Animationskursen** i samarbete med Kulturakademien genomfördes för andra gången och svarar mot en dokumenterat ökad efterfrågan på rörlig bild, med ett tjugotal deltagare.

Workshopen Upplevelsen, arrangerades i samverkan med RISE/Kreativa Norrland

och centrumbildningarna i norr – däribland Danscentrum, Teatercentrum och Centrum för Dramatik. Workshopen riktade sig till yrkesverksamma i norra Sverige och fokuserade på att kartlägga och stärka kulturföretagarens kundresor. Insatsen är ett konkret resultat av det regionala samverkansforumet CBs i Norr och visar hur centrumbildningarna tillsammans kan skapa tvärkonsträrliga kompetenssatsningar med nationell räckvidd utanför storstäderna.

(re)Bootcamp är ett pilotprojekt som riktar sig till både nyexaminerade och erfarna yrkesverksamma illustratörer och formgivare i Stockholmsregionen. Programmet adresserar de utmaningar som fria utövare möter i en snabbt föränderlig marknad – AI:s frammarsch, ökad konkurrens på digitala plattformar och behovet av stärkt affärskompetens – genom en kombination av digital omställning, affärsutveckling och mentorskap. Som en del av projektet genomfördes i samarbete med Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) en workshop i taktilla bilder – ett konkret exempel på hur IC aktivt skapar nya uppdragsytor i samarbete med offentliga myndigheter. Projektet är utformat för att lämna bestående resurser och metoder och utgör grunden för en fullskalig implementering under 2026–2027.

Inom ramen för **Konstdepartementets** samarbete har ett antal medlemmar vidareutbildats för att hålla Skapande Skola workshops i regionerna Värmland, Örebro och Skåne.

Projektet **Konsten Att Delta**, där utlandsfödda konstnärer får vägledning in i branschen och mentorskap av etablerade kollegor, har IC bidragit till som en del av det bredare arbetet för att stärka mångfalden i vår yrkeskår.

Quickbutik-samarbetet erbjöd medlemmar kompetensutveckling inom e-handel och diversifierade intäkter för kulturentreprenörskap, med 17 deltagare på den första träffen.

Tillsammans med Kulturakademien, Visual Arena och Göteborg Art Sounds deltar IC i **oneeARTh Creative Labs**, finansierat av Postkodlotteriet, där yrkesverksamma bildskapare utvecklar nya uppdragsytor i gränsländet mel-

lan konst, klimatkommunikation och näringsliv.

Drink & Doodle, genomfört i samarbete med **Skissernas Museum** i Lund vid tre tillfällen under 2025, har fungerat som en återkommande lågröskelplattform för branschkontakt med 60–100 deltagare per tillfälle.

Sammantaget spänner kompetensutvecklingsinsatserna under verksamhetsåret över hela yrkeskarriärspektrumet. Med förstärkta resurser skulle ett mer systematiskt mentorprogram för nya yrkesverksamma, fler regelbundna kompetenssatsningar och ett strukturerat etableringsprogram kunna möta behovet på ett mer heltäckande sätt och för fler.

Foto: IC

Kluster 5:

Kunskapsutveckling, AI och samhällspåverkan

FRÅGOR KRING AI, upphovsrätt och yrkesvillkor har under 2025 blivit alltmer centrala i vårt arbete. Vid **UNESCO:s Mondiacult 2025** i Spanien, inom ramen för det europeiska samarbetet **EIF (European Illustrators Forum)**, presenterade Illustratörcentrum en analys av AI-utvecklingens konsekvenser för professionell illustration utifrån fyra perspektiv: ekonomi (generativ AI bygger på olicensierad användning av konstnärers verk), mångfald (AI-system tenderar att reproducera dominerande perspektiv och kulturell bias), hållbarhet (en förskjutning från mänskligt skapande till automatiserad bildproduktion riskerar att utarma konstnärliga färdigheter och traditioner) och upphovsrätt (samtycke, transparens och ersättning måste värnas). IC:s centrala tes – att AI kan producera bilder men inte illustrera, eftersom illustration förutsätter intention, empati och förståelse för kontext – positionerade Sverige som en aktiv röst i en internationell policydiskussion med direkt bäring på yrkesverksammas villkor.

Som konkret svenskt exempel på riskerna med AI-genererat bildmaterial lyfte IC fallet **”Arga apan”** – ett AI-genererat pedagogiskt material, promptat och framtaget av Göte-

borgs socialtjänst, avsett att hjälpa barn att förstå känslor, som oavsiktligt avbildade unga icke-vita personer som apor. Materialet väckte omfattande kritik för att reproducera rasistiska stereotyper och drogs tillbaka efter en formell anmälan till Diskrimineringsombudsmannen. Fallet illustrerar en grundläggande risk: AI-genererade bilder saknar den intention, det kontextmedvetande och den etiska bedömningsförmåga som professionella illustratörer tillför varje verk, varje uppdrag.

Nationellt har IC haft en bred närvaro i kulturpolitiska sammanhang. Vid **Almedalsveckan 2025** representerade IC centrumbildningarna och lyfte frågor om kulturens finansiering. Vid **Folk och Kultur 2025** deltog IC i centrumbildningarnas gemensamma närvaro. IC har haft möten med **SKR, Konstnärsnämnden, Vinnova** och **Arbetsförmedlingen Kultur Media** som representant för centrumbildningarna. Under hösten 2025 var IC värd för **AFKM:s branschråd för Bild & Form**, där vår egna arbetsmarknadsstatistik och trender delades med ett femtontal organisationer inom området. IC har även föreläst om branschens trender för AFKM:s arbetsförmedlare nationellt

samt för studenter vid **Linköpings universitets** program i visuell kommunikation.

IC har de senaste åren bedrivit ett omfattande **kunskaps- och påverkansarbete gentemot Statistiska Centralbyrån (SCB)** inför övergången från SNI 2007 till SNI 2025 – ett systemskifte avgörande för att frilansande bild- och formkonstnärer ska bli korrekt synliga i den nationella statistiken. IC identifierade tre konkreta problem i det nya systemet: att utövare med den tidigare koden 90.010 (Artistisk verksamhet) automatiskt felklassificeras som scenkonst utan avisering, att innehavare av 90.030 (Litterärt och konstnärligt skapande) riskerar slumpmässig omklassificering om de inte aktivt väljer ny kod, samt att konstfältet illustration och grafisk form fortsätter att splittas över flera koder – trots att utbildningsväsendet (Konstfack, Beckmans, HDK-Valand mfl) och branschen sedan länge behandlar dem som ett sammanhållet fält under benämningen visuell kommunikation. IC lämnade konkreta rekommendationer till SCB, bland annat att 90.120 (Bildkonst) bör specificera illustration som underkategori, att 74.120 (Grafisk design och visuell kommunikation) bör automatiskt räk-

nas in i KKB-statistiken, och att SSKYK behöver uppdateras för att inkludera moderna yrkestitlar inom kulturområdet visuell kommunikation. För att säkerställa att enskilda utövare hänger med i bytet genomförde IC tillsammans med SCB en öppen informationsträff riktad till sina medlemmar och andra centrumbildningar. IC har försökt att få fram relevant offentlig statistik för fältet sedan 2020 utan framgång – SNI-arbetet är ett avgörande steg för att förändra detta. Parallellt har IC delat branschkunskap om SNI-koder, yrkestitlar och arbetsmarknadsdata med organisationen **Kreativ Sektor** inför deras KKB-rapport.

IC har också stöttat och rådggett den norska systerorganisationen **Grafill** i arbetet med att etablera en förmedlingsverksamhet i Norge – ett tydligt tecken på att den svenska modellen som IC utvecklat har ett exportvärde.

IC har dessutom deltagit i **Region Skånes** samråd, i **Dialogmöte Kompetens** (EU:s Regionalfond/Media Evolution), på **KLYS mötesplats 2025** i Karlstad, på konferensen **Bakom konst och scen** om mångfald inom kultursektorn, samt suttit i juryn för **Transit Kulturinkubators** tvååriga residens inom kategorin Bild & Form.

Resultat och effekt

VERKSAMHETSÅRET 2025 SAMMANFATTAS av en hög genomströmning och bred räckvidd i relation till de resurser som stått till förfogande.

De cirka **6 600 matchningarna** utgör grunden för organisationens arbetsmarknadseffekt, kompletterade av **76 direktförmedlingar** med ett direktvärde om drygt två miljoner kronor. Söktjänsten nådde **56 000 aktiva användare** och katalogen distribuerades till **2 000 beställare**. Att **70 procent av aktiva medlemmar matchats under perioden 2023–2025** – en siffra som stigit till 75 procent per mars 2026 tack vare systematiskt arbete med digitala verktyg och rutiner – understryker att förmedlingsfunktionen har bred genomslagskraft. Att tre av fyra beställare uppger ett oförändrat eller ökat behov bekräftar att IC möter ett reellt och bestående behov.

Bortom förmedlingssiffrorna har verksamheten under 2025 levererat insatser som sträcker sig från lokal kompetensutveckling till internationellt policydebatt – ett spann som vittnar om organisationens breda funktion i ekosystemet kring illustration och grafisk form. Sammantaget bekräftar resultaten att Illustratörcentrum fungerar som en effektiv och samhällsbärande struktur – och att kapaciteten, trots högt resursutnyttjande, inte fullt ut motsvarar det faktiska behovet i fältet.

Omvärld och förutsättningar

ILLUSTRATÖRCENTRUM VERKAR i ett sammanhang som under verksamhetsåret 2025 fortsatt att förändras i snabb takt. Fem utvecklingslinjer är särskilt centrala.

1. Generativ AI och upphovsrättsfrågor. En tredjedel av IC:s medlemmar uppger minskade uppdrag och försämrade villkor till följd av generativ AI. Pressen på ersättningsnivåer ökar och beställare ställs inför komplexa val kring rättigheter och kvalitet. Under 2025 har riskerna blivit alltmer konkreta – inte minst genom fallet "Arga apan" i Göteborg, där AI-genererat pedagogiskt material oavsiktligt reproducerade rasistiska stereotyper och fick dras tillbaka efter anmälan till DO. Exemplet tydliggör att AI-genererade bilder utan professionell bedömning kan orsaka konkret skada. IC:s roll som rådgivande instans och kunskapsnod har därmed stärkts snarare än försvagats – liksom behovet av aktiv medverkan i den policydiskussion som pågår nationellt och internationellt.

2. Ekonomiskt tryck och efterfrågeförskjutning. Sedan 2019 har den statliga basfinansieringen till centrubildningarna minskat kraftigt i reala termer. Illustratörcentrum är en del av den centrubildningsstruktur som tillsammans skapar och förmedlar över 56 000 arbetstillfällen för fria kulturskapare varje år – arbetstillfällen som kräver aktiva mellanledsstrukturer för att realiseras. Parallellt ökar efter-

frågan på professionellt bildskapande i offentlig sektor och kunskapsintensiva verksamheter.

3. Ökade kompetenskrav. Arbetsmarknaden ställer i allt högre grad krav på breddkompetens: rörlig bild, UX/UI, sociala medier och klimatkommunikation är områden där yrkesverksamma bildkonstnärer allt oftare förväntas kunna verka. Detta driver behovet av kontinuerlig kompetensutveckling.

4. Statistisk osynlighet och SNI-övergången. Övergången från SNI 2007 till SNI 2025 innebär ett systemskifte som direkt påverkar hur bild- och formfältet syns i den nationella statistiken. Illustration och grafisk form splittras fortsatt över flera koder, och utövare riskerar att felklassificeras om de inte aktivt väljer rätt kategori. Utan korrekt statistisk representation underskattas branschens storlek och bidrag – ett förhållande som IC har försökt förändra i många år.

5. Offentlig sektor och avsaknad av upphandlingsriktlinjer. Offentlig sektor är en av de snabbast växande beställargrupperna inom konstfältet. Trots det saknar sektorn tydliga riktlinjer för hur upphandling av visuellt material ska ske på ett sätt som värnar upphovsrätt och professionella ersättningsnivåer. I takt med att generativ AI gör sitt intåg i bildproduktionen blir behovet av sådana riktlinjer allt mer akut.

Utmaningar

DEN MEST CENTRALA utmaningen är strukturell: Illustratörcentrums kapacitet motsvarar inte det faktiska behovet inom fältet. Det handlar inte om bristande ambition eller otillräckliga processer, utan om ett systematiskt underfinansieringsproblem i ett konstområde som alltid haft svag institutionell förankring.

Strukturell underfinansiering utan kompensatoriska system. Till skillnad från andra konstområden saknar konstfältet illustration och grafisk form de stöd- och trygghetssystem som finns på andra håll i kulturlivet: scenkonstens allianser, bildkonstens MU-avtal och olika former av statligt produktionsstöd saknar sina motsvarigheter här. Att nästan var fjärde av de svarande i IC:s medlemsenkät saknar pensionsparande understryker detta: risken i kulturproduktionen har förskjutits från samhällssystem till individ – i form av obetald arbetstid, egenfinansierade arbetsverktyg och uppdrag som inte fullt ut ersätts. När centrumbildningsfinansieringen dessutom minskar i reala termer försvagas den enda nationella struktur som fyller denna viktiga funktion.

Sårbar etablering. Utan ett systematiskt etableringsstöd lämnar en del av de som utbildas sig till illustratörer eller formgivare branschen i ett tidigt skede. Kompetens som utvecklats under år av utbildning försvinner från arbetsmarknaden – en förlust för individen, för branschen och för samhällets tillgång till professionell bildkompetens.

Begränsad kapacitet för skalning. Matchningsvolymen på 6 600 är ett starkt resultat – men med ökad kapacitet i förmedling och beställararbete finns goda förutsättningar att öka volymen väsentligt. Det finns bland annat en dokumenterad, växande efterfrågan på professionell bildkompetens i offentlig sektor som IC inte fullt ut kan möta med nuvarande resurser.

Statistisk osynlighet. Konstfältet illustration och grafisk form saknar en tydlig och sammanhållen hemvist i den nationella statistiken. SNI-systemets uppdelning av fältet över flera koder, i kombination med att grafisk form och visuell kommunikation ofta inte räknas in i kulturstatistiken, innebär att hela det fria professionella konstfältets – den skapande kärnans – ekonomiska bidrag konsekvent underskattas vilket försvagar underlaget för kulturpolitiska beslut och riskerar att just dessa bild- och formkonstnärer förbises i stödstrukturer och policyutveckling.

Framtid

ILLUSTRATÖRCENTRUM UTGÖR IDAG den enda sammanhållna nationella arbetsmarknadsinfrastrukturen inom konstfältet illustration och grafisk form – beprövad under 50 år, med dokumenterad arbetsmarknadseffekt och en funktion som är direkt nödvändig för att Sverige yrkesverksamma kulturskapare inom området ska kunna verka och försörja sig.

Det finns också ett bredare kunskapsunderlag som stärker argumentet för IC:s modell. Arbetsförmedlingens kunskapsöversikt *Insatser som leder till jobb? (2026)* sammanfattar forskningen om aktiva arbetsmarknadspolitiska insatser och drar slutsatsen att förmedlingsinsatser är bland de mest kostnadseffektiva åtgärderna som finns – och att den viktigaste faktorn bakom positiva resultat är just tät arbetsgivarkontakt och aktiv matchning mellan kompetens och efterfrågan. Det är precis den modell IC tillämpat i 50 år av verksamhet: en branschspecifik förmedlingsstruktur med djup kännedom om både utövare och beställare, där varje matchning bygger på kuraterad kompetens snarare än generell platsannonsering.

Med förstärkta resurser finns en tydlig potential att skala upp effekten omedelbart: strukturen finns, efterfrågan finns. Det som begränsar är kapaciteten. Fler matchningar och uppdrag genom ökad kapacitet i förmedling och beställaruppsök, ett systematiserat etableringsprogram som minskar bortfallet av unga yrkesverksamma, stärkt regional närvaro utan-

för storstäderna, djupare och mer systematisk bearbetning av offentlig sektor som beställargrupp, samt ett mer strukturerat internationellt engagemang kring upphovsrätt och AI.

Det är också värt att lyfta fram att IC:s verksamhet inte bara är anpassad till den nationella KKB-agendan – den föregår den. I regleringsbrevet för 2026 har regeringen gett flera myndigheter uppdrag kopplade till de kulturella och kreativa branscherna: att ta fram löpande statistik om KKB:s ekonomiska värden, att sprida kunskap om upphovsrätten i relation till teknisk utveckling, samt att utvärdera genomförandet av KKB-strategin. Illustratörcentrum har länge arbetat inom samtliga dessa områden – från rådgivning till SCB och den gemensamma informationsträffen om SNI 2025, till internationellt påverkansarbete kring AI och upphovsrätt vid UNESCO:s Mondiacult, till konkret beställarstöd och bidrag till Kreativ Sektors rapport som regeringen nu pekar ut som utgångspunkt för det fortsatta statistikarbetet.

Illustratörcentrum är inte en organisation som söker stöd för att överleva. Det är en beprövad, kostnadseffektiv statlig investering i en samhällsbärande infrastruktur – en infrastruktur som levererar på den agenda som Sverige nu formaliserar för sina kulturella och kreativa branscher. Frågan är inte om denna funktion behövs. Frågan är hur stor effekt den ges möjlighet att skapa.

Organisation

Styrelse

Styrelsen består av fem ordinarie ledamöter och en suppleant, vilka väljs för en tvåårig mandatperiod. Under det gångna året har styrelsen hållit totalt fyra möten för att diskutera och fatta beslut kring föreningens verksamhet.

Styrelse efter årsmötet 2025-04-29

Jenny Soep, ordförande

Fredrik Anvin

Rickard Grönkvist

Ben Baker

Alma Thörn

Kolbeinn Karlsson, suppleant

Arbetsutskott

AU består av ordförande Jenny Soep, ledamöterna Rickard Grönkvist och Ben Baker samt verksamhetsledare Valeria Hedman.

Förtroendevald revisor

Medlemsrevisor för verksamhetsåret 2025 var Saga Bergebo.

Auktoriserad revisor

Till auktoriserad revisor i Illustratörcentrum omvaldes Michael Christensson från Sonora Revision, ordinarie med Johan Engdal som suppleant.

Valberedning

Valberedningen bestod av Malin Biller, sammankallande, Linda Blåfors Carlsson och Jeanette Bornmarker.

Personal

Illustratörcentrum bedriver en nationell verksamhet, vilket innebär att verksamhetsledning, förmedling, kommunikation och administration sköts primärt av kansliet i Stockholm.

Regionala samordnare:

IC Väst: Hugo Sandsjö, Malin Skogberg Nord, Ben Baker

IC Syd: Rickard Grönkvist

IC Norr: Linda Blåfors Carlsson

IC Öst: Falko Grentrup

Antal medlemmar 2025

beräknat på medlemsantalet 2025-12-31

Totalt antal	1 067	
Kvinnor:	783	73,4 %
Män:	275	25,8 %
Andra:	9	0,8 %

Antal nya medlemmar under året	55
--------------------------------	----

Åldersfördelning

19-25	8	0,7 %
26-35	158	14,8 %
36-49	362	33,9 %
50-64	397	37,2 %
65-	142	13,3 %

Geografisk fördelning

Öst	55,7 %
Väst	19,7 %
Nord	6 %
Syd	17,5 %
Utlandet	1,1 %
Storstäder: Stockholm, Göteborg, Malmö	71 %
Övriga städer, mindre orter och glesbygd	29 %

Illustratörcentrum är en ideell, medlemsdriven organisation med rikstäckande verksamhet och ett operativt uppdrag att stärka arbetsmarknaden för professionella kulturskapare inom illustration och grafisk form. Organisationen leds av en nationell styrelse och en operativ organisation med ansvar för förmedling, beställarkontakt, kompetensutveckling och branschutveckling.

Den operativa verksamheten är lokaliserad i Stockholm, i nära närhet till konstnärlig utbildning, kultursektor och näringsliv, vilket stärker organisationens roll som aktiv nod i ekosystemet kring bild och form. Nationell räckvidd säkras genom regionala samordnare och ett nätverksbaserat arbetssätt som möjliggör matchning och genomförande av uppdrag i hela landet.

Under 2025 har en översyn av stadgarna genomförts, med syfte att öka tillgängligheten och förbättra förutsättningarna för engagemang och deltagande. Organisationen har också fortsatt att utveckla sina processer och sin ansvarsfördelning i syfte att stärka kontinuitet och kapacitet i kärnverksamheten.

Illustratörcentrum kännetecknas av hög resurseffektivitet: varje investerad krona omsätts i konkret arbetsmarknadseffekt i form av matchningar, uppdrag och stärkt kompetens. Samtidigt är det viktigt att tydliggöra att detta arbetssätt nu befinner sig nära sina kapacitetsgränser. Möjligheten att möta ett växande behov – inom etablering av nya yrkesverksamma, utökat beställararbete och regional närvaro – är i nuläget begränsad av tillgängliga resurser. Organisationen är effektiv, men inte självförsörjande: kärnverksamhetens fortsatta existens och potential för skalning är direkt beroende av stabila och långsiktiga offentliga medel.

Årsredovisning för räkensårsåret 2025

Illustratörcentrum
Org nr 802007-0085

**Styrelsen avger följande
årsredovisning.**

Innehåll

27	Förvaltningsberättelse
32	Flerårsöversikt
33	Resultaträkning
34	Balansräkning
35	Noter

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor.

Förvaltningsberättelse

Om verksamheten

Föreningen med säte i Stockholm registrerades år 1975. Illustratörcentrum är en ideell förening för fria yrkesverksamma bild- och formutövare inom illustration och grafisk form. Föreningens ändamål är att skapa goda förutsättningar för medlemmarnas yrkesutövning. Under 2025 hade Illustratörcentrum 1067 medlemmar.

Främjande av ändamålet

Under verksamhetsåret har Illustratörcentrum fortsatt att utveckla sin roll som nationell infrastruktur för uppdragsbaserad bild- och formkonst. Föreningens kärnverksamhet, att förmedla uppdrag och kontakter mellan beställare och yrkesverksamma bild- och formutövare, har stärkts genom vidareutveckling av digitala verktyg, tydligare arbetsprocesser och en ökad grad av automatisering. Detta har effektiviserat hanteringen av inkommande förfrågningar och bidragit till en mer resurseffektiv verksamhet.

Parallellt har riktade insatser genomförts för att stärka synligheten gentemot professionella beställare, bland annat genom utveckling av kommunikationskanaler, katalogproduktion och strategiska samarbeten. Föreningen har även fortsatt att utveckla strukturer för medlemsservice, inklusive stöd, information och kvalitets-säkring av medlemsbasen.

Den regionala verksamheten har vidareutvecklats genom arbete med regionala samordnare och arbetsgrupper, med syfte att stärka närvaro, relevans och aktivitet i hela landet.

Väsentliga händelser

Verksamhetsåret har präglats av fortsatta strukturella förändringar inom kultursektorn, där minskade offentliga resurser och en försvagad marknad har påverkat förutsättningarna för både organisationen och dess medlemmar.

Mot denna bakgrund har Illustratörcentrum fortsatt att utveckla sin organisation med fokus på kostnadseffektivitet, tydligare ansvarsfördelning och minskat beroende av enskilda funktioner. Parallellt har digitalisering och standardisering av arbetsprocesser möjliggjort en bibehållen aktivitetsnivå.

Särskilt fokus har lagts på att renodla och stärka kärnuppdraget – förmedling av uppdrag – vilket har resulterat i förbättrade arbetsflöden, minskad administration och en mer skalbar struktur.

Trots ett utmanande omvärldsläge har föreningen därmed kunnat upprätthålla sin verksamhet och fortsätta utveckla sitt erbjudande till såväl medlemmar som beställare.

Flerårsöversikt

Flerårsöversikt	2025	2024	2023	2022
Nettoomsättning	3 236 493	3 576 719	3 871 852	6 113 446
Resultat efter finansiella poster	12 809	6 362	-331 622	967
Soliditet	30,03%	23,24%	38,35%	27%

Resultaträkning

Föreningens intäkter	Not	2025	2024
Nettoomsättning		3 236 493	3 576 719
Summa föreningens intäkter		3 236 493	3 576 719
Föreningens kostnader			
Personalkostnader	3	-1 332 671	-1 791 385
Övriga externa kostnader		-1 893 947	-1 802 255
Summa föreningens kostnader		-3 226 618	-3 593 640
RÖRELSERESULTAT		9 875	-16 921
Finansiella poster			
Övriga räntetäkter och resultatposter		2 934	25 130
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-1 847
Summa finansiella poster		2 934	23 283
Resultat efter finansiella poster		12 809	6 362
ÅRETS RESULTAT		12 809	6 362

Balansräkning

TILLGÅNGAR	Not	2025-12-31	2024-12-31
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		0	690
Övriga fordringar		59 712	30 699
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		25 826	74 780
Summa kortfristiga fordringar		85 538	106 169
Kassa och bank		789 932	970 086
Summa omsättningstillgångar		875 470	1 076 255
SUMMA TILLGÅNGAR			
		875 470	1 076 255
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel		250 167	243 804
Årets resultat		12 809	6 362
Summa eget kapital		262 976	250 166
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		33 828	161 712
Skatteskulder		0	12 788
Övriga skulder		44 636	68 982
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		534 030	582 607
Summa kortfristiga skulder		612 494	826 089
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			
		875 470	1 076 255

Noter

NOT 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

NOT 2 Nettoomsättning per rörelsegren

	2025	2024
Medlemsavgifter	636 100	662 148
Reglering dubbelbetalda medlemsavgifter tidigare år	0	-5 700
Anslag Kulturrådet och övriga bidrag	2 302 500	2 595 500
Övriga rörelseintäkter	297 893	324 771
	3 236 493	3 576 719

NOT 3 Medelantal anställda

	2025	2024
Medelantalet anställda	2	2
Totalt	2	2

NOT 4 Definition av nyckeltal

Soliditet

Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

Styrelsens underskrifter

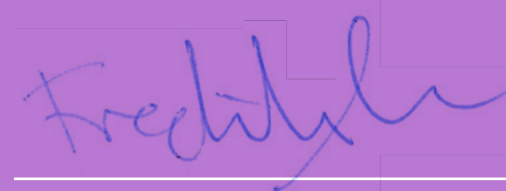
Min revisionsberättelse
har lämnats den 23 april 2026

Michael Christensson
Auktoriserad revisor

Saga Bergebo
Förtroendevald revisor

Jenny Soep
Ordförande

Fredrik Anvin

Ben Baker

Alma Thörn

Rickard Grönkvist

Kolbeinn Karlsson (suppleant)

KULTURRÅDET

Med stöd från

**VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN**

**MED STÖD AV
REGION STOCKHOLM**

Illustratörcentrum